

Bør spildevandsslam anvendes som gødning på marker?

Resultater fra studie af jordens
fødenet på CRUCIAL

**Jesper Liengaard Johansen,
Postdoc, KU PLEN**

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Jakob Magid, KU PLEN

Annemette Palmqvist, RUC

Mette Vestergård, AU

Pros/cons regnestykket!

Pros – Bæredygtighed og klima 😊

- Genanvender restprodukt
- Reducerer brug af NPK
- Recirkulerer fosfor
- Lagrer organisk materiale i jorden
  - **Lagrer CO₂**
  - **Forbedrer jordstruktur**
  - **Reducerer brændstof-forbrug**

Cons – fremmedstoffer ☹️

- Tungmetaller
- Organiske forbindelser POP
- Mikroplast
- Multiresistente bakterier
- PFAS *

* Katarina Tsikonaki 24/11 klokken 15:40

CRUCIAL marken:

12 behandlinger x 3 blokke = **36 felter**

U, ugødet ●

N, NPK ●

D, dybstrøelse

G1, grøngødning/undersået kløver

G2, grøngødning/undersået kløver

CM, komøg ●

KG, kvæggylle

H, komposteret husholdningsaffald

HA, komposteret husholdningsaffald ACC ●

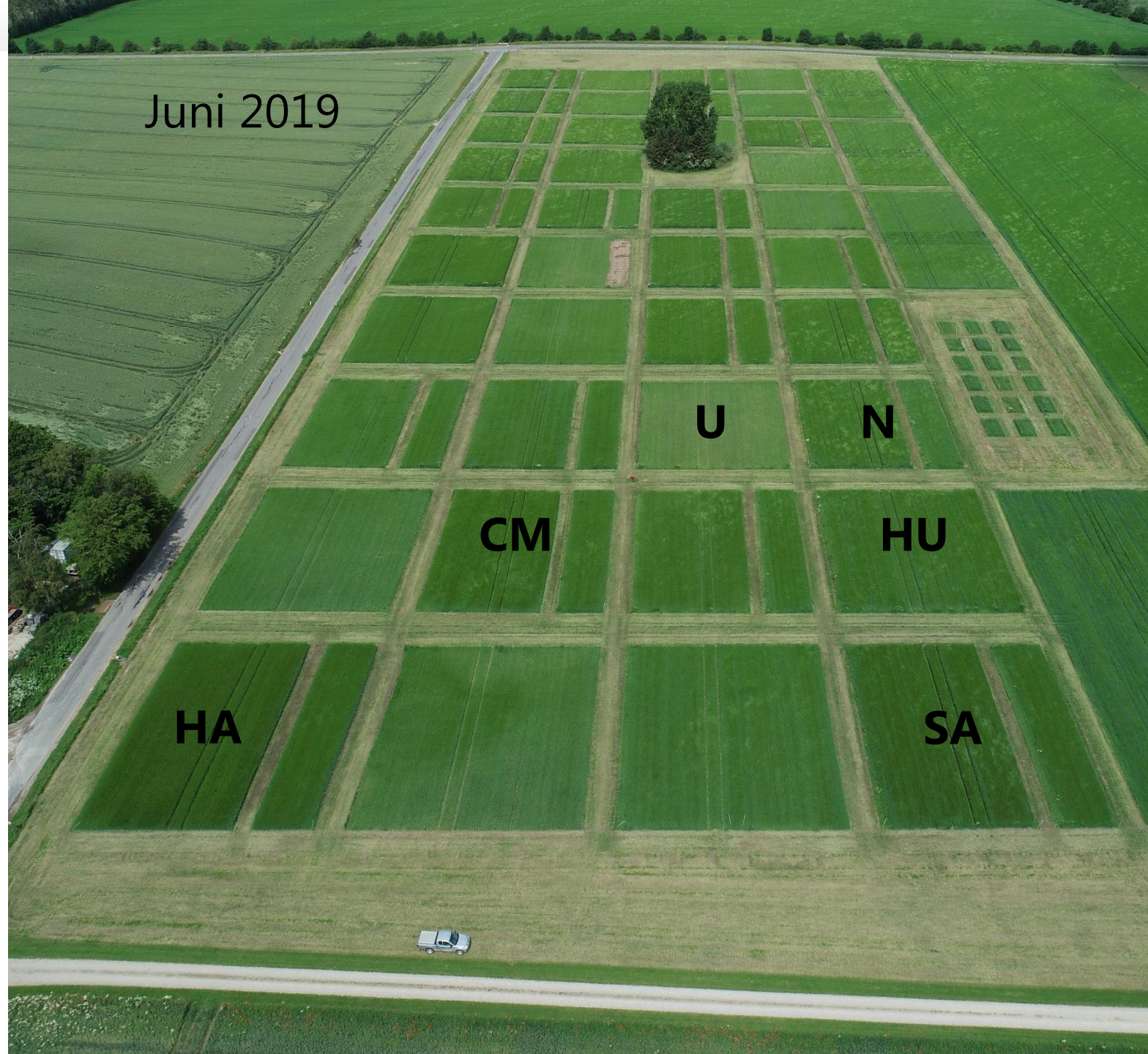
S, spildevandsslam

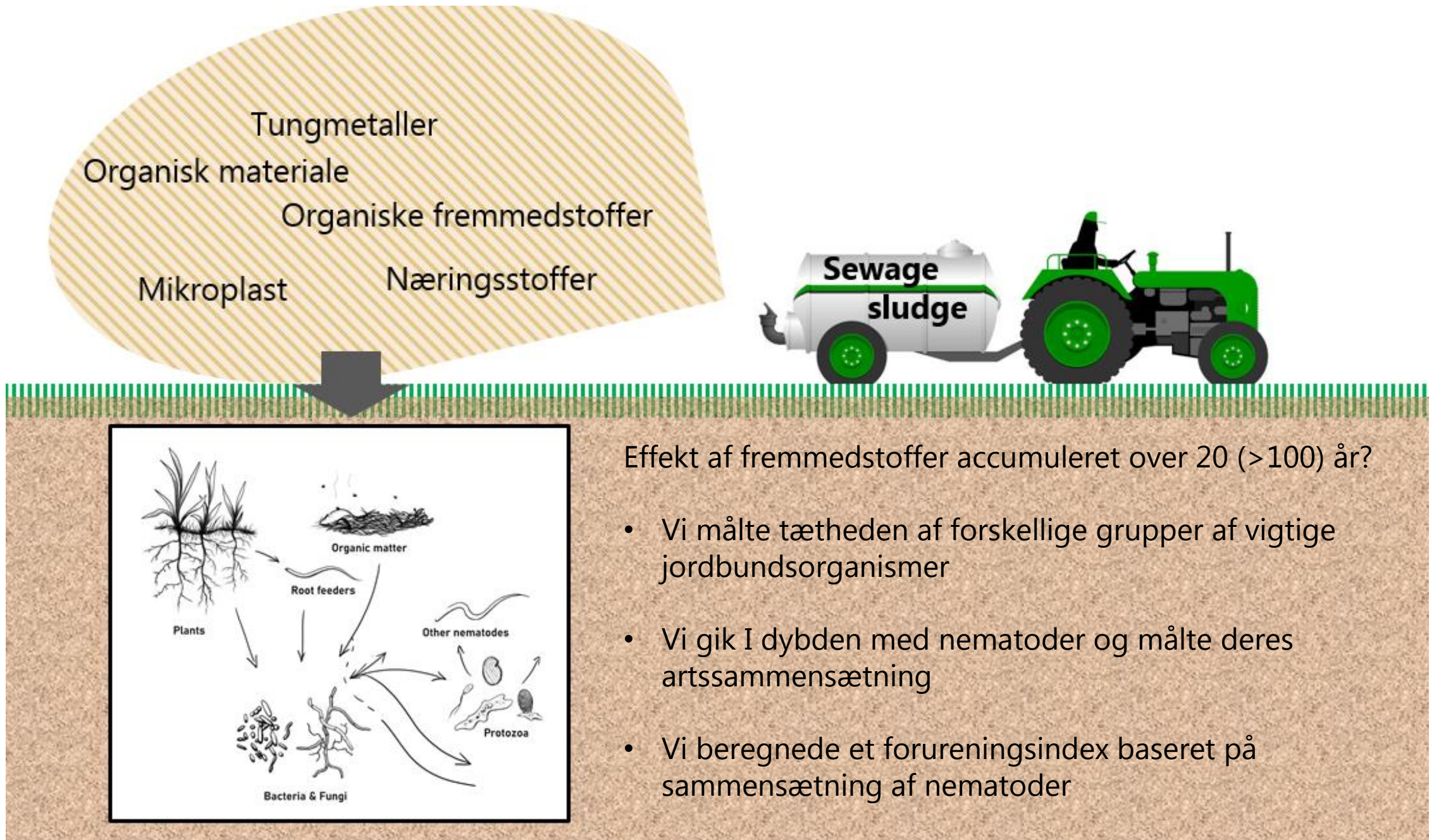
SA, spildevandsslam ACC ●

HU, human urin ●

20 års udbringning

ACC: svarer til >100 års lovlig tilførsel

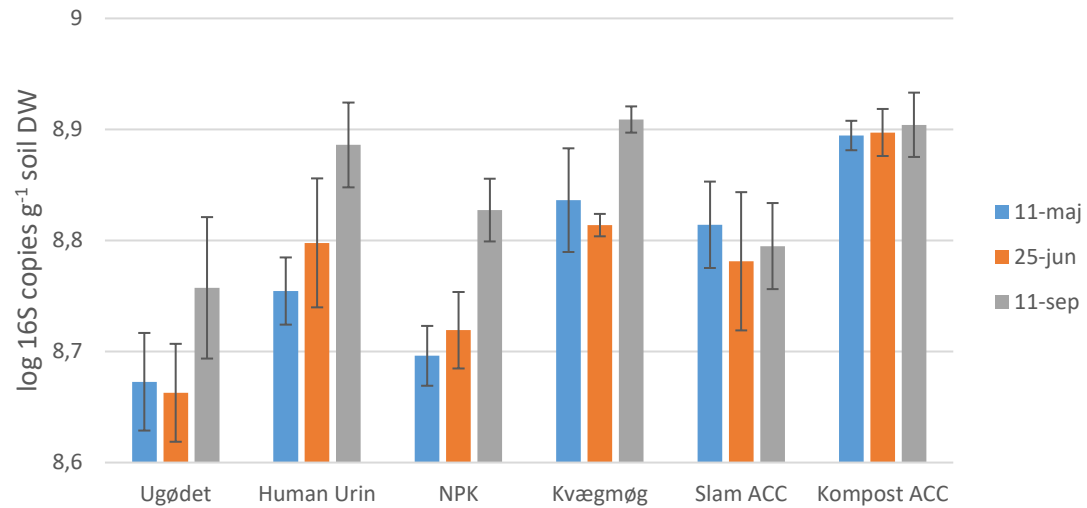

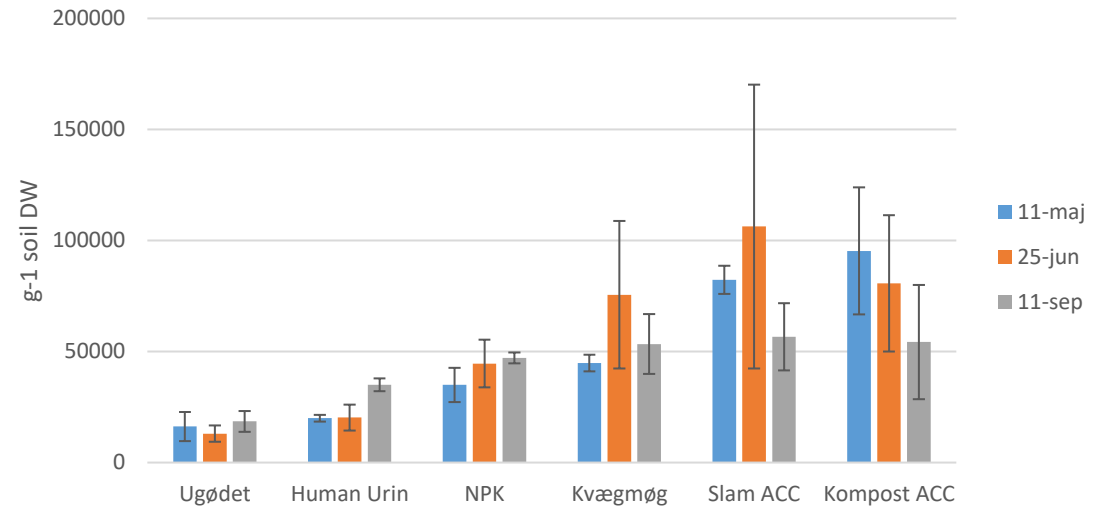
Effekt af fremmedstoffer accumuleret over 20 (>100) år?

- Vi målte tætheden af forskellige grupper af vigtige jordbundsorganismer
- Vi gik I dybden med nematoder og målte deres artssammensætning
- Vi beregnede et forureningsindex baseret på sammensætning af nematoder

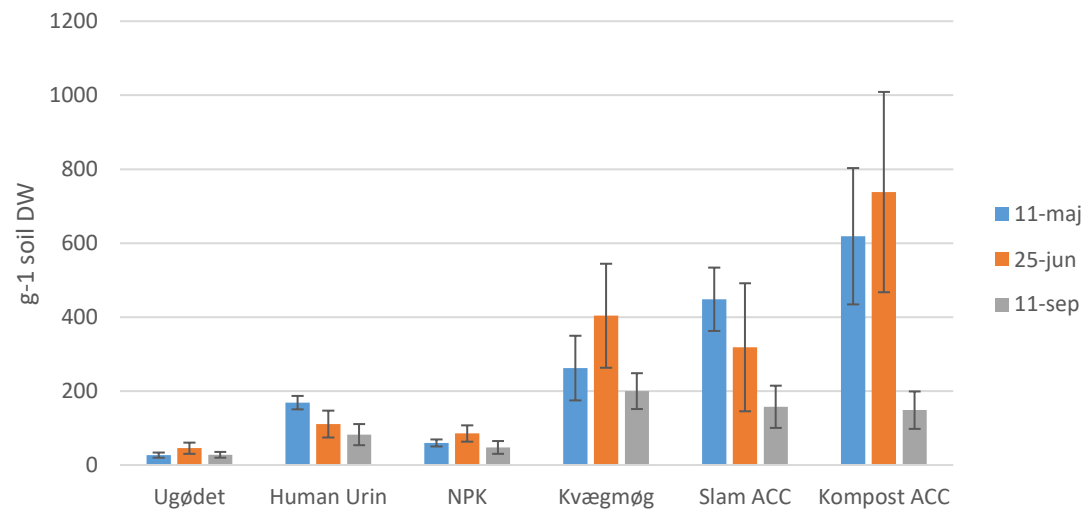
Bakterier qPCR

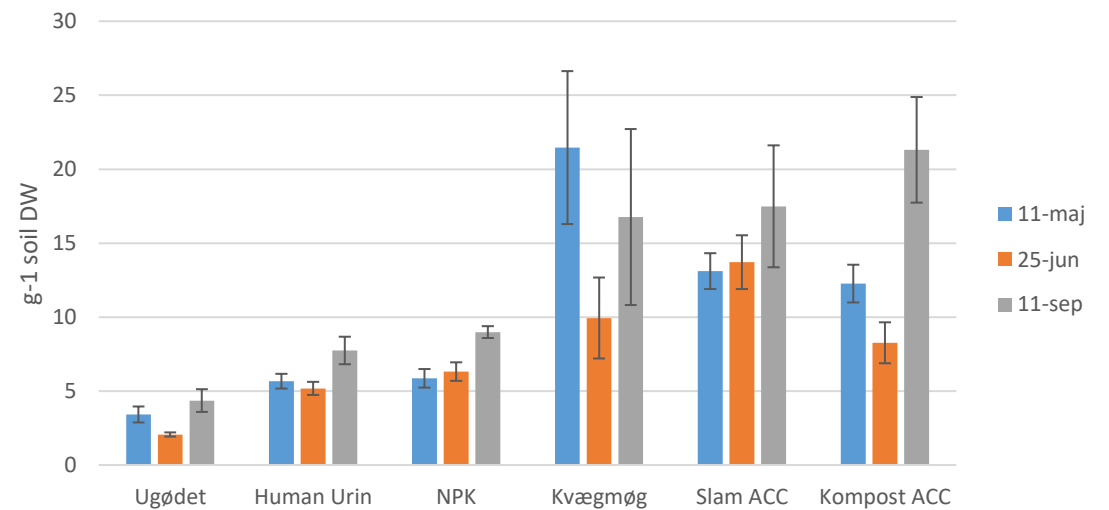
Flagellater og amøber MPN

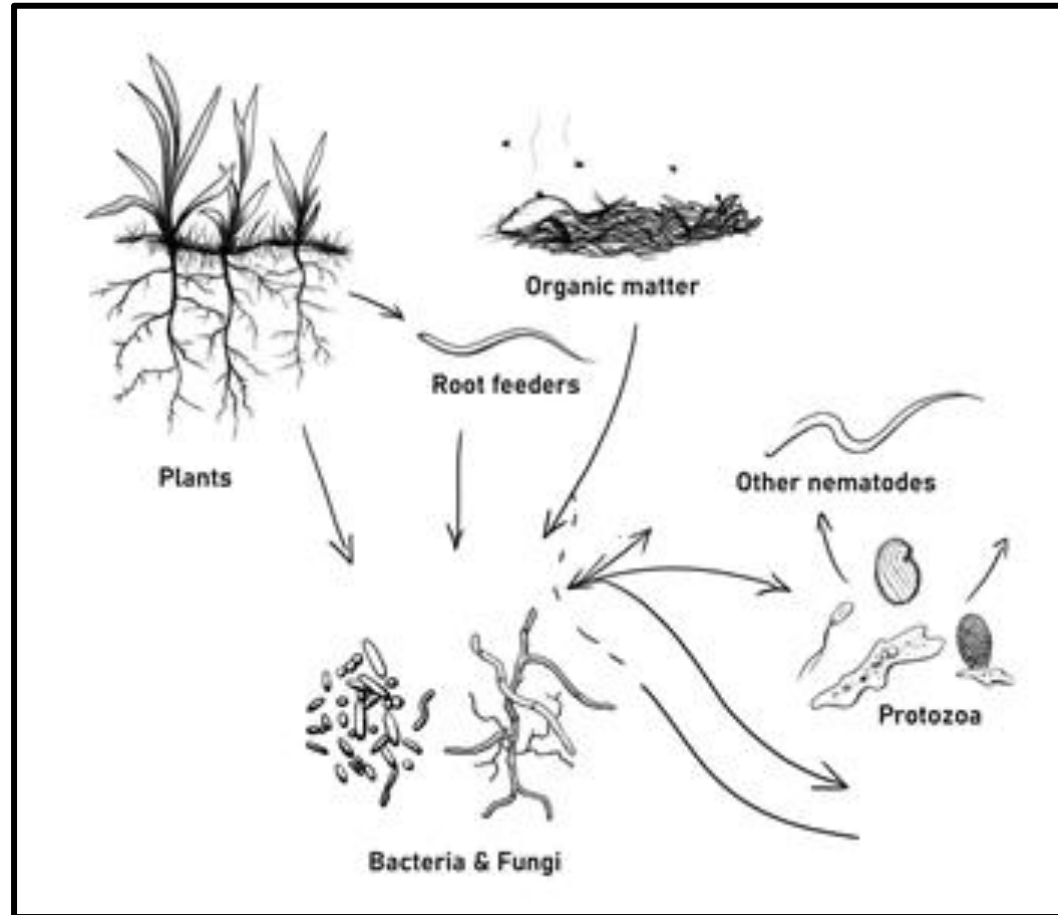
Ciliater MPN

Nematoder

Ændring i fødenettet

Organisk materiale

Bakterier

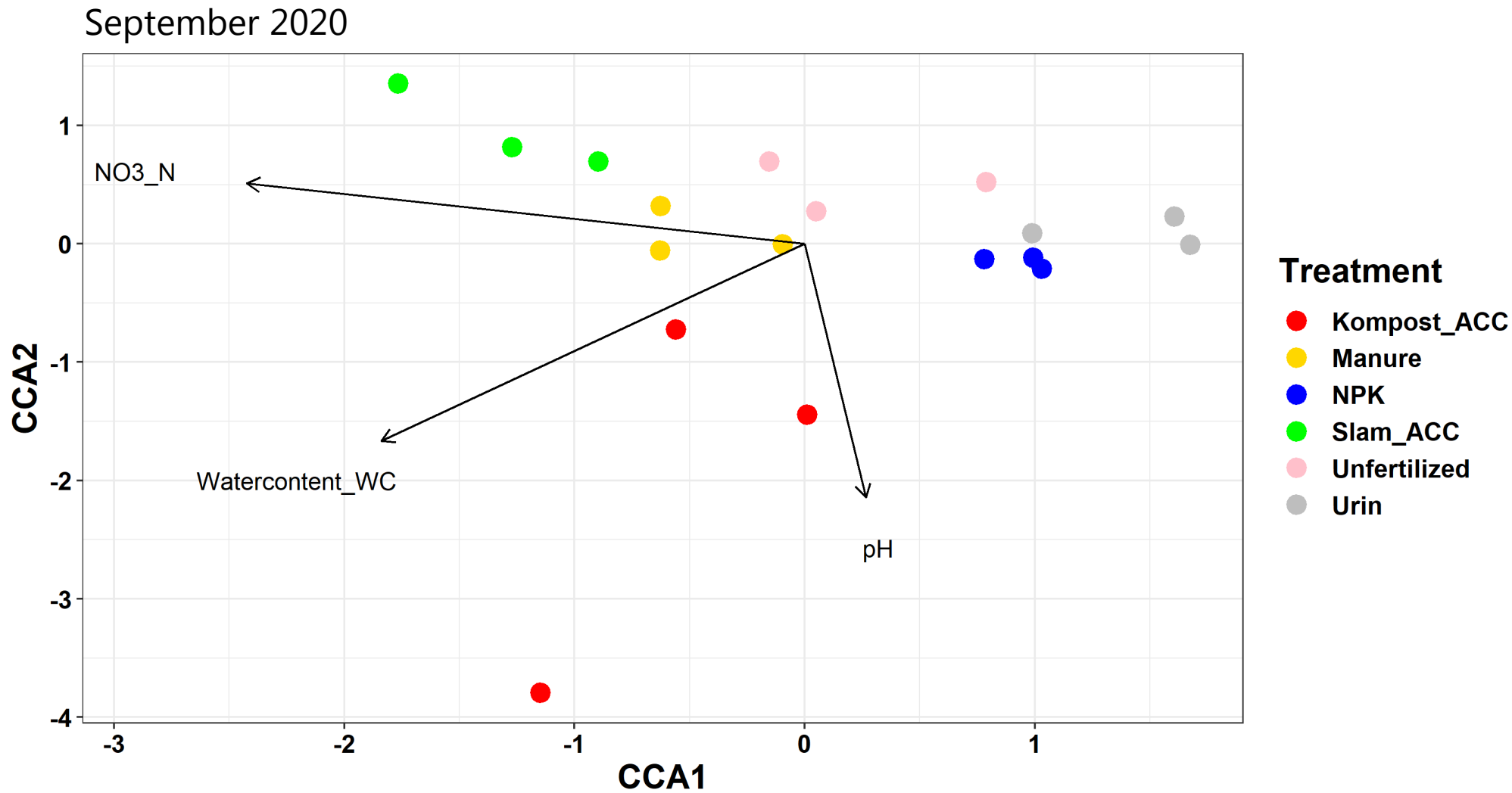

Små bakterieædere
(protozoer)

Store bakterieædere
(Nematoder)

Artssammensætningen af nematoder

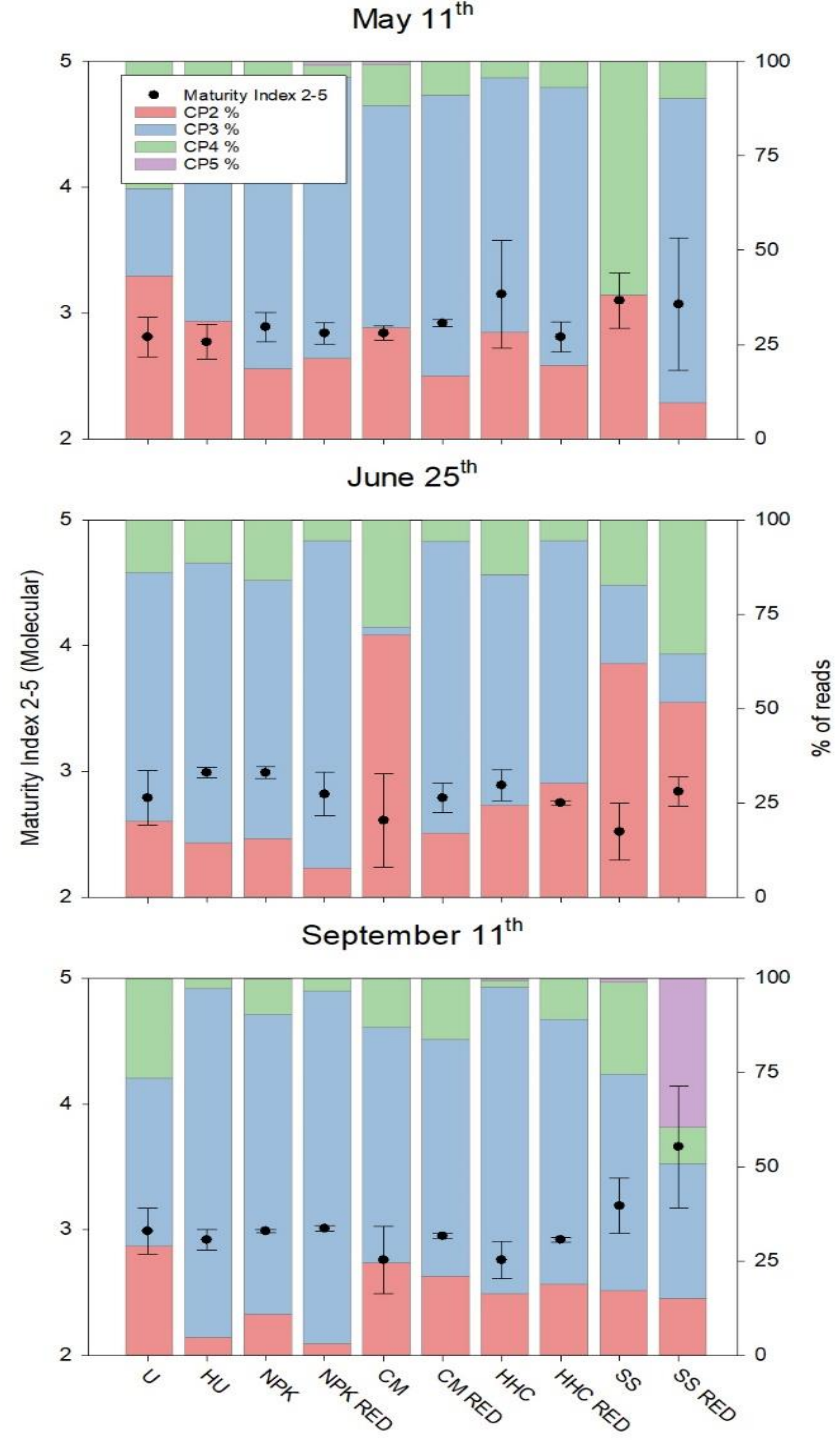

MI 2-5 index

Nematoder bestemt til genus (slægt) ud fra DNA data

Hvert genus (slægt) blev tildelt score fra 1 (Extreme colonizers) to 5 (Extreme persisters)

Bruges bla. til at “separate pollution from eutrophication effects”

Konklusion

- Gødskning med spildevandsslam har påvirket tætheden af flere organismegrupper (ift. NPK gødet jord), men tætheden er generelt blevet større
- Gødskning med spildevandsslam har ændret artssammensætningen af nematoder
- Der er ikke fundet nogen forureningseffekt i dette studie

	U		HU		NPK		NPK RED		CM		CM RED		HHC		HHC RED		SS		SS RED	
Ag ($\mu\text{g kg}^{-1}$)	ND*	-	ND*	-	ND*	-	8.5 ^a	± 7.3	ND*	-	5.1 ^a	± 8.8	65.2 ^a	± 50.3	62.4 ^a	± 11.9	510.3 ^c	± 89.6	374.2 ^b	± 68.8
As (mg kg^{-1})	4.6	± 0.4	4.4	± 0.5	4.3	± 0.3	4.3	± 0.6	4.0	± 1.3	4.0	± 0.8	4.3	± 0.6	5.1	± 1.1	4.9	± 1.0	5.6	± 1.1
Cd (mg kg^{-1})	0.22	± 0.01	0.23	± 0.04	0.21	± 0.04	0.22	± 0.03	0.20	± 0.02	0.23	± 0.07	0.30	± 0.06	0.32	± 0.06	0.29	± 0.04	0.79	± 0.93
Cr (mg kg^{-1})	27.2	± 1.0	26.2	± 2.6	26.7	± 4.6	22.8	± 1.6	26.7	± 3.3	23.3	± 5.6	22.1	± 3.9	25.8	± 5.1	26.7	± 4.4	26.9	± 3.8
Cu (mg kg^{-1})	10.5 ^a	± 1.1	9.8 ^a	± 1.4	10.0 ^a	± 1.3	9.1 ^a	± 1.1	9.5 ^a	± 0.8	10.0 ^a	± 2.4	31.3 ^d	± 5.1	23.6 ^c	± 3.9	20.0 ^{bc}	± 2.3	15.9 ^{ab}	± 3.3
Ni (mg kg^{-1})	12.6	± 0.8	11.4	± 1.4	12.2	± 1.0	10.3	± 1.1	11.4	± 1.6	9.9	± 2.7	11.1	± 2.2	13.5	± 4.0	13.0	± 1.9	18.0	± 9.6
Pb (mg kg^{-1})	17.7	± 1.0	16.9	± 2.2	16.0	± 2.6	16.4	± 2.0	15.8	± 2.5	16.3	± 1.9	19.4	± 1.8	21.1	± 2.4	19.1	± 2.6	19.3	± 2.9
Zn (mg kg^{-1})	54.1 ^{ab}	± 5.5	53.0 ^{ab}	± 6.9	51.1 ^a	± 9.2	49.7 ^a	± 2.1	51.9 ^{ab}	± 3.1	52.2 ^{ab}	± 10.4	96.2 ^c	± 6.5	80.9 ^{abc}	± 7.5	85.3 ^{bc}	± 11.3	79.8 ^{abc}	± 28.4

